

MULTIsignaal Regio Amsterdam

Jaarverslag 2017

Maart 2018, versie 04

Convenantmanagement MULTIsignaal Regio Amsterdam

1. Managementsamenvatting

Het Jaarverslag 2017 over de verwijsindex MULTIsignaal van de regio Amsterdam bestaat uit twee delen. Het eerste deel geeft de observaties weer van de Convenantmanager die cijfers en resultaten uit 2017 vooral vergelijkt met die van het voorgaande jaar (dus met 2016) om te kunnen bekijken wat het effect is geweest van de overgang van Matchpoint naar MULTIsignaal. Het eerste deel beschrijft verder de resultaten van het convenantmanagement en beschrijft aanbevelingen van de Convenantmanager voor het vervolg in 2018.

Het tweede deel van het Jaarverslag is een duiding van de adviseur van MULTIsignaal, die een breder vergelijk kan maken met overige MULTIsignaal-regio's in het land.

De belangrijkste observaties uit het Jaarverslag:

- 2017 was een implementatiejaar; er is nog veel te doen.
- De in 2017 in MULTIsignaal uitgebrachte signalen blijven achter bij Matchpoint uit 2016; het aantal in 2017 ligt zo'n 10% lager. Hier is niet sprake van een landelijke trend. MULTIsignaal regio Amsterdam lijkt vooral gebruikt te worden voor jongeren met ernstige problematiek. Ongeveer een kwart van de potentiële doelgroep (MULTIsignaal hanteert als maat 10% van het totaal aantal jeugdigen) is geregistreerd.
- Er zijn veel meer signalen in 2017 beëindigd dan erbij gekomen. Vooral Jeugdbescherming, maar ook andere grotere instellingen hebben veel signalen beëindigd.
- Jeugdbescherming blijft de grootste 'leverancier' van signalen in MULTIsignaal.
- Het aantal cliëntmatches zonder matchregisseur is eind 2017 fors gedaald, en dat is goed nieuws! Dit geldt vooral voor Amsterdam, Zaanstad en Amstelveen/Aalsmeer.
- Het aantal jeugdigen met een onbekend of geheim adres is, vooral door een hernieuwde verificatie van persoonsgegevens na de migratie, vrijwel gehalveerd. Ook dat is goed nieuws, al blijft het aantal hoog.
- Na een stabilisering van signalen gedurende 2017 loopt het aantal aan het eind van het jaar weer langzaam op.
- Gemeentelijke wijkteams en jeugdteams hebben in 2017 40% meer signalen uitgebracht dan in 2016. Bij Amstelveen/Aalsmeer is sprake van een significant grote toename gedurende het jaar.
- Het aantal cliëntmatches loopt gedurende 2017 op, om aan het eind van het jaar weer wat te dalen. Vergeleken met het laatste Matchpoint-kwartaal zijn er eind 2017 echter toch zo'n 300 cliëntmatches meer.

De aanbevelingen voor het vervolg in 2018:

- Maak sluitende afspraken met aanbieders in organisatieprofielen en blijf inspanningen en resultaten consistent monitoren. Neem het gebruik van de verwijsindex op in bestaande contracten met zorgaanbieders en zet Contractmanagers in bij regionale aanbieders als resultaten niet sporen met verwachtingen. Houdt aangesloten partijen met factsheets op de hoogte van ontwikkelingen en resultaten.
- Kijk opnieuw naar De Beslisboom (een instrument om afwegingen rondom signaleren te helpen maken) en kijk of deze effectief bij GGZ-instellingen wordt gebruikt.
- Bespreek in het Kernteam met Accounthouders van gemeenten of sprake is van verschillende visies en ambities bij gemeenten, m.b.t. aansluiten van lokale partijen, de rol van wijkteams en jeugdteams bij de matchregie in MULTIsignaal en toets visies en ambities aan uitgangspunten van het Samenwerkingsverband. Koppel terug aan het Directeurenoverleg.

- Bespreek met Accounthouders van gemeenten het bestaande Handboek voor de matchregie en kijk of er zaken moeten worden aangepast. Bespreek ook met MULTIsignaal in hoeverre de zichtbaarheid van matchregieactiviteiten bij cliëntmatches en gezinsmatches ‘technisch’ kan worden vergroot.
- Onderzoek in hoeverre de bovenregionale samenwerking kan worden verbeterd en of documentatie en communicatie voor bovenregionale aanbieders kan worden geüniformeerd. Dit is in het belang van het terugbrengen van de registratielast voor instellingen.
- ‘Maak en Houd jezelf Zichtbaar’ blijft het credo voor op MULTIsignaal aangesloten partijen. Toets bij instellingen of hiervoor aanvullende trainingen of voorlichting nodig is. Koppel resultaten en voorstellen regelmatig terug aan instellingen m.b.v. factsheets.
- Bespreek in het Kernteam van Accounthouders van gemeenten hoe onderwijs en leerplicht beter kunnen worden aangehaakt en maak voor partijen generieke organisatieprofielen met criteria voor het signaleren. Bepaal ondergrenzen bij het signaleren en bevorder vroegsignalering.
- Onderzoek aansluitmogelijkheden voor lokale instellingen voor maatschappelijke dienstverlening, welzijn en kinderopvang.
- Onderzoek met het Kernteam en MULTIsignaal hoe er een (ook bovenregionaal) gedeelde visie kan komen op het aansluiten van Veiligheidshuizen of meldpunten Radicalisering.
- Maak met het Kernteam een voorstel voor de wijze van adviseren van het Bovenregionaal Procesoverleg en het betrekken van de Directeuren. Kijk ook hoe de Convenantmanager beter kan aanjagen en monitoren.

2. Inleiding

In april 2017 zijn op verwijsindex Matchpoint aangesloten gemeenten overgegaan naar MULTIsignaal. Bij de migratie naar de nieuwe verwijsindex zijn de gegevens uit Matchpoint ‘as is’ overgebracht naar de nieuwe index. In de loop van 2017 is met aangesloten instellingen afgestemd hoe men aansluit op het nieuwe convenant van MULTIsignaal en of de overgekomen accounts nog wel actueel zijn. Ook zijn nieuwe partijen aangesloten.

2017 is beschouwd als een overgangsjaar; er zijn nog veel implementatie-activiteiten uitgevoerd. In december van 2017 heeft de actie ‘Maak Jezelf Zichtbaar’ nog eens benadrukt dat sprake is van een nieuwe verwijsindex en dat het belangrijk is om actief mee te doen.

Dit verslag beschrijft de resultaten van het gebruik van MULTIsignaal over het jaar 2017 en beschrijft daarnaast de resultaten van en conclusies bij het Convenantmanagement over 2017. Basis voor de presentatie van cijfers zijn de statistieken die zijn opgemaakt door MULTIsignaal.

Het Jaarverslag bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een verslag en verantwoording van de Convenantmanager. In dit deel is de vorm van het Jaarverslag en de observaties daarbinnen voor het implementatiejaar 2017 in belangrijke mate afgeleid van de wijze van rapporteren bij de voorganger van MULTIsignaal, Matchpoint. Op die manier is een vergelijk met 2016, het laatste productiejaar van Matchpoint, goed mogelijk. In het eerste deel wordt dan ook vooral geprobeerd om op relevante onderdelen te vergelijken met resultaten uit Matchpoint van destijds om zich te krijgen op het effect van de overgang. En tenslotte biedt het eerste deel zicht op de resultaten van de convenantmanagementprocessen en op de aanbevelingen op grond daarvan.

Het tweede deel van het Jaarverslag bestaat uit een duiding van de statistieken van de MULTIsignaal-adviseur.

3. Deel 1 - De hoofdlijnen

We gaan in dit verslag vooral (maar niet alleen) naar de cijfers kijken. Daarbij kijken we naar hoeveel signalen er in 2017 in de regio zijn bijgekomen en beëindigd, de resultaten per organisatie(soort) en van wijkteams/jeugdteams, naar de resultaten op het niveau van gemeenten en tenslotte kijken we naar de matches.

a. Aantallen uitgebrachte signalen

Om de belangrijkste ontwikkelingen te kunnen presenteren kijken we eerst naar de aantallen signalen die er zijn uitgebracht.

In 2017 zijn er totaal **8.839** signalen uitgebracht. Ruim 3.000 ervan zijn in het eerste kwartaal in Matchpoint ingevoerd. In de periode dat MULTIsignaal vanaf het 2^e kwartaal in gebruik werd genomen loopt het aantal uitgebrachte signalen ieder kwartaal langzaam op, maar blijft het jaartotaal ongeveer 10% achter bij dat van Matchpoint in 2016 (**9.761**). Daarbij komt dat 2016 voor Matchpoint een 'slecht' jaar was, omdat al bekend was dat we zouden overgaan naar MULTIsignaal en de productie daardoor wat terugliep. Ook 2015, de overgang naar het nieuwe jeugdstelsel, was een jaar met minder registraties. In 2014 werden er daarentegen ruim **14.000** jongeren in 1 jaar geregistreerd in Matchpoint.

b. Aantallen actieve signalen

Er zijn in 2017 nieuwe signalen uitgebracht, maar ook signalen beëindigd. Op 1 januari 2017 was sprake van **14.311** actieve signalen. Een jaar later is dat aantal **12.653**. Dat zijn dus **1.658** actieve signalen minder. Als er op 1 januari 2017 14.311 actieve signalen waren, er in de loop van 2017 8.839 nieuw zijn uitgebracht en er uiteindelijk op 1 januari 2018 nog 12.653 actief zijn, dan zijn er in 2017 veel meer signalen beëindigd dan bijgekomen, nl **10.497** ($14.311 + 8.839 - 12.653$). Vooral Jeugdbescherming heeft veel signalen beëindigd in een 'opschoontraject' aan het begin van 2017.

c. Resultaten op het niveau van instellingen of instellingssoorten

We noemen hieronder de grotere (regionale) spelers of categorieën, de partijen die doorgaans verantwoordelijk zijn voor de meeste signaleringen.

Jeugdbescherming Regio Amsterdam is als Gecertificeerde Instelling (GI) verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de uitgebrachte signalen. In geheel 2017 zijn er 3.692 uitgebracht. Opvallend is dat er per kwartaal een duidelijke afname te zien is. Dit effect treedt ook op, weliswaar in minder significante mate, voor de Gecertificeerde Instelling **William Schrikker Groep**. WSG bracht in 2017 411 signalen uit. In het 4^e kwartaal van 2017 signaleert Jeugdbescherming minder dan de helft van het aantal jongeren dat in het 1^e kwartaal in Matchpoint werd uitgebracht. Bij Jeugdbescherming is gedurende het implementatiejaar vastgesteld dat de **technische koppeling met MULTIsignaal** onvoldoende was. Met Jeugdbescherming worden nu afspraken gemaakt hoe dat te verbeteren.

Altra heeft gedurende 2017 totaal 367 signalen opgevoerd. In het midden van het jaar was een duidelijke afname te zien en er is, nadat Altra is bevraagd op de redenen, nu weer sprake van een opleving. Om te vergelijken: in 2016 voerde Altra in (destijds) Matchpoint 1.157 signalen op, dus ruim het drievoudige in vergelijking met het afgelopen jaar. **Altracollege** heeft aanvankelijk het gebruik van MULTIsignaal nauwelijks opgepakt. In het kwartaal met het nieuwe MULTIsignaal zijn slechts **7** signalen ingevoerd, tegenover **573** in het eerste kwartaal van Matchpoint. Uiteindelijk zijn er in 2017 448 signalen opgevoerd, tegenover 399 in 2016. In 2014 voerde Altracollege echter nog 1248 signalen op.

Spirit voerde in 2017 911 signalen op en dat is ongeveer 75% van het totaal in 2016.

De Opvoedpoli heeft in 2017 ongeveer het volume van 2016 gesignaleerd, nl 30 jongeren. Dat geldt niet voor **Streetcornerwork**. Dat heeft nog geen gebruik gemaakt van MULTIsignaal en in het 1^e kwartaal van 2017 107 jongeren gesignaleerd, ongeveer 67% van het volume van 2016. Zowel met Opvoedpoli als Streetcornerwork (sinds kort gefuseerd met de Volksbond) worden gesprekken gevoerd over de matige resultaten.

De resultaten van **HVO-Querido** waren in de eerste maanden van 2017 teleurstellend. In het vierde kwartaal vond een eindspurt plaats, waardoor het aantal uitgebrachte signalen voor 2017 totaal op 90 kwam, het hoogste aantal signaleringen in een jaar ooit!

Cordaan Jeugd laat, in vergelijking met voorgaande jaren, zeer teleurstellende resultaten zien: in heel 2017 werden slechts 5 signalen uitgebracht. Met Cordaan is voor 2018 afgesproken dat zij als ondergrens 50 signalen per jaar gaan hanteren

Ook de **GGD Amsterdam** voerde in 2017 in 364 signalen op, 75% van het volume uit 2016. Daarbij zijn niet de signalen gerekend die de GGD Amsterdam binnen de Ouder- en Kindteams voor zijn rekening neemt.

GGD Zaanstreek-Waterland (JGZ en voorzorg) is in 2017 verantwoordelijk geweest voor het signaleren van 133 jongeren. In 2016 waren dat 50 jongeren.

Als we kijken naar het **onderwijs** dan onderscheiden we hier scholen en leerplicht. **Leerplicht** is voor de gehele regio verantwoordelijk geweest voor 164 signalen in 2017. Het leeuwendeel komt van Amsterdam (131). Daarnaast hebben Leerplicht Purmerend en Diemen gesignaleerd. Scholen hebben gezamenlijk totaal 40 signalen uitgebracht. Daarbij laten we Altracollege, hierboven genoemd, buiten beschouwing. Om opnieuw te vergelijken met 2016: het onderwijs bracht in 2016 totaal 47 signalen uit (wederom zonder Altracollege), Leerplicht 230. Leerplicht blijft daarmee in 2017, met 71% van de in 2016 uitgebrachte signalen, duidelijk achter.

Kijkend naar **GGZ-instellingen** valt voor 2017 op dat slechts 33 signalen zijn afgegeven in geheel 2017 in de gehele regio Amsterdam. Daarbij rekenen we dan niet HVO-Querido of Cordaan. Ten opzichte van voorgaande jaren is dat ongeveer 25% van het aantal uit 2016 of 18% van de uitgebrachte signalen van 2015.

De **gemeentelijke wijkteams**, waaronder we, in afwijking van de typering die nu in MULTIsignaal is opgenomen, ook SamenDOEN in

Amsterdam rekenen, zijn in 2017 verantwoordelijk voor het signaleren van 1.953 jongeren tegenover 1.392 in 2016. Dat is een toename van 40%. In onderstaand overzicht staan de wijkteams bij elkaar. De teams van Zaanstad, Waterland en Purmerend/Beemster hebben in 2017 geen signalen uitgebracht. Kernteam Ouder-Amstel en Middelpunt Landsmeer hebben in het eerste kwartaal nog wel in Matchpoint gesignaleerd, maar verder in 2017 niet meer in MULTIsignaal. Het Zorgteam van Edam-Volendam heeft in 2017 1 signaal uitgebracht. Dat betekent dus dat wijkteams/sociale teams uit 6 gemeenten in 2017 niet zichtbaar zijn geweest in de verwijsindex MULTIsignaal. Er is sprake van een sterke toename van signalen vanuit gemeente Amstelveen/Aalsmeer.

	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal
Brede Hoed Team Diemen	8	14	1	30	53
Gemeente Aalsmeer - Sociaal Team	10	23	56	31	120
Gemeente Amstelveen - Sociaal Team	27	82	77	121	307
Jeugdteam Oostzaan-Wormerland	3		19	37	59
Kernteam Ouder-Amstel	7				7
Middelpunt Landsmeer	29				29
Ouder- en Kindteams Amsterdam - OKT	17	101	137	193	448
Ouder- en Kindteams Amsterdam – JGZ/SAG	5	17	41	13	76
Samen DOEN	362	79	228	172	841
Sociaal Team Uithoorn				12	12
Zorgteam Edam-Volendam				1	1
Totaal	468	316	559	610	1953

Overzicht 1: Gemeentelijke Wijkteams/Jeugdteams

d. Resultaten op het niveau van gemeenten

In onderstaand overzicht worden per gemeente de afgegeven signalen gepresenteerd voor zover die betrekking hebben op binnen de gemeente woonachtige jeugdigen. En het gaat dan om meer dan alleen de wijkteams, maar om alle instanties die signalen hebben uitgebracht op jeugdigen.

In MULTIsignaal zijn ook signalen uitgebracht op jeugdigen die (tijdelijk) in andere gemeenten zijn ingeschreven of waarvan het adres geheim is. Die signalen zijn ondergebracht in de kolom **overig**

	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal
Aalsmeer	34	37	62	58	191
Amstelveen	82	115	127	160	484
Amsterdam	1.663	953	1.071	1.110	4.797
Beemster	16	12	10	6	44
Diemen	47	35	26	52	160
Edam-Volendam	14	31	17	17	79
Landsmeer	47	12	14	10	83
Oostzaan	8	7	14	20	49
Ouder-Amstel	25	5	3	6	39
Purmerend	143	72	99	89	403
Uithoorn	18	16	20	24	88
Waterland	9	26	11	9	55
Wormerland	16	16	15	20	67
Zaanstad	195	184	159	111	649
Overig	689	354	308	300	1.651
Totaal	3.006	1.875	1.956	2.002	8.839

Overzicht 2: Resultaten per gemeente

e. Cliëntmatches, Gezinsmatches en vroegsignalering

Er zijn verschillende matches. Cliëntmatches (meer dan 1 signaal op dezelfde jongere) en gezinsmatches (signalen op gezinsleden van een gesignaleerde jongere). In het overzicht hieronder geven we per gemeente waar de jongere staat ingeschreven de aantallen jeugdigen weer waarbij sprake is van een **Cliëntmatch**. In de eerste kolom geven we de situatie weer per januari 2017, toen er nog in Matchpoint werd geregistreerd. In maart 2017 heeft de overgang naar MULTIsignaal plaatsgevonden. Daarbij zijn de gegevens uit Matchpoint 'as is' overgebracht naar MULTIsignaal.

	1-1	1-4	1-7	1-10	1-1
Aalsmeer	45	51	53	63	57
Amstelveen	117	125	141	156	156
Amsterdam	1.929	2.157	2.310	2.448	2.004
Beemster	14	20	22	25	23
Diemen	42	51	57	65	61
Edam-Volendam	24	26	39	41	31
Landsmeer	17	29	30	31	28
Oostzaan	16	18	20	23	24
Ouder-Amstel	14	16	16	16	12
Purmerend	116	137	154	168	135
Uithoorn	32	36	40	43	38
Waterland	22	24	26	27	22
Wormerland	14	16	17	20	21
Zaanstad	237	273	300	316	255
Onbekend/geheim	491	563	592	627	508
Overige gemeenten	460	556	619	684	437
Totaal	3.590	4.098	4.436	4.753	3.812

Overzicht 3: Cliëntmatches

Uit het voorgaande overzicht blijkt dat aan het begin van het jaar sprake was van 3.590 jeugdigen met een cliëntmatch. Daarbij zijn de categorieën onbekend/geheim en overig meegeteld. Daardoor is dat aantal hoger dan het genoemde aantal matches in het Jaarverslag 2017 van Matchpoint. Dat aantal lag nl. ongeveer rond 2500.

In de loop van het MULTIsignaal-jaar zien we het aantal gematchte jongeren oplopen, om dan in het laatste kwartaal te zien dat er weer van een daling sprake is.

Het aantal **gezinsmatches** blijft gedurende 2017 vrij stabiel. In het eerste kwartaal zien we een grote toename. Dat heeft te maken met de overgang naar MULTIsignaal, terwijl er in Matchpoint er eerder geen sprake was van het kunnen ontvangen van gezinsmatches.

In MULTIsignaal is het op dit moment niet mogelijk om te bekijken wat het effect is van de gezinsmatches. Dwz. Er kan niet worden vastgesteld of gezinsmatches worden gebruikt en of er op basis van de waargenomen matches in het gezin acties zijn uitgezet. MULTIsignaal onderzoekt in hoeverre dit in de toekomst mogelijk kan zijn.

De term **Vroegsignalering** werd in de tijd van Matchpoint gebruikt als label voor het verschijnsel dat jongeren vroegtijdig in hun ontwikkeling zouden worden signaleerd als sprake zou zijn van zorgen of risico's. We zien dat het onderwijs in 2017, een belangrijke partner in het 'voorveld', niet erg actief is geweest, maar weliswaar meer signaleerde dan in 2016 (die toename zit vooral bij Altracollege en voor een klein deel bij het primair onderwijs). Dat geldt overigens niet voor Leerplicht; Leerplicht heeft in 2017 duidelijk minder signaleerd.

4. Deel 1 - Het Convenantmanagement gedurende 2017

2017 is ook voor het convenantmanagement een **implementatiejaar**. In april 2017 zijn alle gegevens van Matchpoint overgezet naar MULTIsignaal en is in de periode daarna veel aandacht besteed aan het juiste (technische) verloop van de migratie van gegevens en wat het effect was. Tegelijkertijd zijn aangesloten partijen benaderd, regionaal en lokaal, om ervoor te zorgen dat van een 'nieuwe inzet' sprake kon zijn en konden partijen worden aangesloten op het nieuwe samenwerkingsconvenant. Gedurende de kwartalen na maart, het feitelijke moment van de overgang, is stevast 'ingeprikt' om te bekijken wat de overgang naar MULTIsignaal feitelijk van invloed is geweest op resultaten en cijfers.

In navolging van de wijzigingen van het nieuwe jeugdstelsel in 2015 zijn er bij alle gemeenten in de verwijsindex **Wijkteams** (en/of Jeugdteams) ingericht. Gedurende Matchpoint weken alleen Purmerend en Beemster af van de afspraak dat **automatische matchregie** (in Matchpoint Zorgcoördinatie) naar wijkteams zou gaan.

Als er een match ontstaat waarbij het wijkteam niet betrokken is wordt de instellingscoördinator van het wijkteam genotificeerd. Deze kan vervolgens bepalen waar de matchregie zou dienen te worden belegd.

Over de **opvolging** van de matchregie is afgesproken dat voorlopig de afspraken bij het toenmalige Matchpoint gelden, dus de afspraken en indicatoren uit het Handboek Zorgcoördinatie van Matchpoint.

Aansluitend op de overgang naar MULTIsignaal is voor bestaande aangesloten regionale partijen een bijeenkomst belegd om partijen te informeren over het 'nieuwe werken'. Die bijeenkomsten (drie bijeenkomsten voor de verschillende types organisaties) werden over het algemeen slecht bezocht en zijn in september opgevolgd door **een gestructureerd aansluitproces**, waarbij **alle regionale partijen**, bestaande en voor 2018 nieuw gecontracteerde, centraal zijn aangeschreven en begeleid. In januari 2018 zijn alle partijen individueel benaderd, zijn nieuwe organisatieprofielen opgemaakt en Toetredingsverklaring opgetekend voor de aansluiting op het nieuwe Convenant van MULTIsignaal en zijn nieuwe partijen technisch aangesloten op de nieuwe verwijsindex. Dit is een proces geworden van 'trekken en duwen'; in januari 2018 is met alle partijen weliswaar contact gelegd, maar is pas met de helft van de regionale partijen, ongeveer 35 van de 75, het aansluitproces definitief afgerond. De verwachting is dat we met de resterende partijen in april 2018 klaar zijn en dat dan in principe met alle regionale partijen sluitende afspraken zijn gemaakt over het gebruik van de nieuwe verwijsindex en over het begrote aantal jaarlijks te verwachten uit te brengen signalen.

In 2017 is **Veilig Thuis** Zaanstreek-Waterland op MULTIsignaal aangesloten en wordt over aansluiting met Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland nog nader afgestemd.

Er is een **Meerjarenplan** gemaakt dat door het Ambtelijk Kernteam en de Bestuurlijke Regiegroep is vastgesteld en dat in feite de leidraad is voor het convenantmanagement voor de jaren tot 2020. In het Meerjarenplan is de reguliere bedrijfsvoering van de convenantmanager opgenomen (communicatie met regionale partijen, monitoring, loketfunctie en kennisbank, budgetbeheer, enz.), en is ook een aantal speerpunten voorzien. De genoemde speerpunten zijn:

1. Dat Rijk en gemeenten minder afstand innemen bij het bevorderen van een goed gebruik van de verwijsindex,
2. Cliëntenorganisaties te betrekken;
3. 'De Beslisboom' als hulpmiddel meer in te zetten bij de vraag of er moet worden gesignaleerd of niet;
4. Matchregierollen (zorgcoördinatie) minder rigide op te leggen en ervoor, van onderop vanuit teams en instellingen, wendbare modellen te laten inrichten die lokaal kunnen worden geconfigureerd en onderhouden.
5. Nieuwe wegen te zoeken voor het helpen verlagen van de registratiedruk door te zoeken naar betere technische integratie met bestaande systemen, te zoeken naar makkelijker inlogmogelijkheden en daarbij het gebruik van smartphone of tablet mogelijk te maken;

Met het **Rijk** worden in 2018 betere afspraken gemaakt over de externe communicatie door het ministerie (op website of folders), zodat de betrokkenheid van het ministerie bij de Verwijsindex wordt vergroot.

In 2017 is een traject gestart om meer zicht te krijgen op wat burgers weten en vinden van de Verwijsindex. Met Stichting Alexander is een onderzoek uitgevoerd waarbij onder meer panelgesprekken zijn gevoerd om meer beeld te krijgen van wat bekend is van de verwijsindex. Dat onderzoek is een goede eerste aanzet, maar er moet een breder vervolg komen.

De Beslisboom, oorspronkelijk opgemaakt voor (en ook in samenwerking met) GGZ-instellingen, leidt, waar hij bedoeld was om dilemma's bij afwegingen tot signaleren te verkleinen, soms tot verwarring. Andere MULTIsignaal-regio's menen dat De Beslisboom ook contraproductief kan werken en daardoor gebruik van de verwijsindex misschien afneemt. Voor de GGZ-partijen lijkt gebruik van De Beslisboom nog niet tot meer signaleren te leiden. In 2016 signaleerden GGZ en VGZ-partijen 147 jeugdige in Matchpoint, in MULTIsignaal werden in 2017 ruim 70 jeugdigen gesignaleerd. Dat betekent dat er reden is om zowel de Beslisboom nog eens te analyseren op doelmatigheid en proportionaliteit en scherpere afspraken te maken met GGZ- en VGZ-instellingen. Ook daar kan bovenregionale samenwerking vruchten afwerpen.

Het flexibeler inrichten van **lokale Matchregie** bij gemeenten lijkt ook mogelijkheden te bieden voor het maken van keuzes die afwijken van oorspronkelijke doelstellingen. Zo zijn er gemeenten die er voor lijken te kiezen om het wijkteam/jeugdteam geen centrale plek te geven bij het gebruik van de verwijsindex en niet of nauwelijks zelf te signaleren.

In 2017 is met partijen die aansloten op de verwijsindex gezocht naar nieuwe manieren om de registratielast bij instellingen te verlagen. Zo is vanuit regio Amsterdam de samenwerking gestart met andere MULTIsignaal-regio's om **bovenregionale aansluiting** te verbeteren, te werken

met **uniforme organisatieprofielen** voor instellingen die voor meer regio's signaleren dan alleen voor regio Amsterdam, de **communicatie** en **documentatie** binnen de regio's zoveel mogelijk te uniformeren en de **techniek** te verbeteren.

Het **Ambtelijk Kernteam** is gedurende 2017 5 keer bij elkaar gekomen, net als de **Bestuurlijke Regiegroep**. Met aangesloten instellingen is in 2017 vervolgens 5 keer een **gezamenlijk afstemmingsoverleg** georganiseerd, waarvan 3 keer voor grote zorginstellingen (Jeugdbescherming, Altra, Spirit, GGD's), 1 keer voor GGZ-partijen en 1 keer voor Instellingen voor jeugdigen met een beperking. In december 2017 is het 'communicatie-offensief' **Maak jezelf Zichtbaar** gestart. De regionale partijen die op MULTIsignaal zijn aangesloten ontvingen alle een gadget (lampje) met een flyer met de belangrijkste redenen om MULTIsignaal te gebruiken. Lokale partijen zijn door gemeenten benaderd. Het offensief was bedoeld om aan het eind van het implementatiejaar het belang van een echt goed gebruik van de nieuwe verwijsindex te onderstrepen.

NB. Eind 2017 is de overgang van het Convenantmanagement naar het Regionaal Ondersteuningsteam van regio Amsterdam (ROT) voorbereid. In 2018 zal er een stevige verbinding worden gelegd met het Directeurenoverleg van Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland en zal de oorspronkelijke Bestuurlijke Regiegroep verdwijnen. De convenantmanager MULTIsignaal zal dan inhoudelijk worden aangestuurd door het Directeurenoverleg; het oorspronkelijke Ambtelijk Kernteam wordt dan een werkgroep Kernteam bij het Bovenregionaal Procesoverleg (BROP). Bij de overgang naar het ROT worden ook afspraken gemaakt over het inzetten van contractmanagers voor het toetsen van de overeenkomsten die met regionale aanbieders zijn gemaakt m.b.t. het gebruik van de verwijsindex.

Er blijft een (bescheiden) rol voor bestuurders: aan het Portefeuillehoudersoverleg wordt gevraagd twee bestuurders als ambassadeurs van MULTIsignaal aan te wijzen.

5. Deel 1 – Conclusies en aanbevelingen

Algemeen: aantallen en cijfers

Als we kijken naar aantallen en cijfers gedurende 2017 dan zien we dat het gebruik van MULTIsignaal nog zo'n 10% achterblijft bij dat van Matchpoint. Aan het eind van het jaar zien we weliswaar een kleine toename ontstaan, terwijl gebruik van MULTIsignaal kort na de migratie bleek in te zakken.

Er is geen sprake van een landelijke trend. Het is dus niet zo dat een terugloop in cijfers ook in andere regio's van MULTIsignaal herkenbaar is. Dat betekent dat we verklaringen moeten zoeken in een aantal andere richtingen. Het is bv aannemelijk dat de overgang naar MULTIsignaal tot een tijdelijke 'pas op de plaats' heeft geleid en dat partijen hebben moeten wennen aan het nieuwe gebruik en de nieuwe techniek. Dat is een meer logische gevolg van de toegepaste migratie-strategie, nl eerst 'as is' overgaan van Matchpoint naar MULTIsignaal en in het implementatiejaar aandacht besteden aan gewenste bijscholing, voorlichting, training.

Vraag is ook of de overgang naar MULTIsignaal en de overgang naar een nieuw jeugdstelsel in 2015 bij een aantal gemeenten niet tot andere visies of tot een ander gebruik van de verwijfsindex heeft geleid.

Een verdere verklaring, ook in lijn met bovenstaande, is dat een overgang naar de nieuwe systematiek vraagt om meer aandacht voor waar en hoe in de bedrijfsprocessen van aangesloten organisaties het gebruik van MULTIsignaal nieuw wordt ingebed. Bij het aansluitproces van instellingen (zie hieronder) blijkt in het najaar van 2017 dat dit nog veel nieuwe aandacht vraagt.

Uit cijfers en aantallen van 2017 wordt duidelijk dat het vervangen van de 'technische verwijfsindex' gedurende het implementatiejaar niet heeft geleid tot een duidelijke verbetering bij het gebruik ervan. Daarvoor is kennelijk meer tijd en meer inzet nodig.

Aansluitproces en verwachte signalen

Vanaf de zomer van 2017 zijn er voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor bestaande op MULTIsignaal aangesloten regionale partijen en zijn voor 2018 nieuw-gecontracteerde regionale organisaties benaderd. Die bijeenkomsten zijn over het algemeen zeer slecht bezocht. Uit dat proces is gebleken dat meer inzet nodig is dan verwacht.

Partijen wordt nu gevraagd de visie ten opzichte van het gebruik van MULTIsignaal voor de eigen organisatie neer te leggen in een zgn. organisatieprofiel en ook aan te geven hoeveel met verwacht jaarlijks te gaan signaleren. Vooral die laatste vraag leidt tot enige weerstand, maar vraagt ook om een scherper beoordelen van de eigen visie. Met organisaties die nieuw aansluiten is afgestemd hoe op de werkvloer kan worden begeleid, welke trainingen en voorlichting nodig is en zijn werkbezoeken afgelegd

Om dat tussentijds bekend is wat de resultaten zijn van het gebruik van MULTIsignaal en er vanuit wijkteams klachten komen over het feit dat medewerkers van een aantal grote instellingen in het werkveld onvoldoende blijf geven MULTIsignaal te kennen en/of er mee te werken is ook gesproken over achterblijvende resultaten en de betrokkenheid van medewerkers.

Voor aangesloten instellingen is de overgang naar MULTIsignaal ook een moment gebleken van intern nieuwe energie moeten steken in het gebruik van de nieuwe systematiek en het vraagstuk van nut en noodzaak. Feit is wel dat de gevolgde werkwijze bij het hier beschreven aansluitproces (nieuw organisatieprofiel, begroten van jaarlijks volume signalen) nu meer en betere handvatten biedt om afspraken en verwachtingen in de vervolgjaren te monitoren, lijnen korter te maken en organisaties beter te begeleiden bij het gebruik van de verwijfsindex.

Aanbeveling 1: Maak sluitende afspraken met aanbieders, zowel regionaal als lokaal. Neem gebruik van de verwijfsindex op in lokale subsidie- en inkoopafspraken en zet Contractmanagers in als zou blijken dat resultaten van regionaal gecontracteerde aanbieders niet sporen met verwachtingen die eerder in Organisationsprofielen zijn vastgelegd. Monitor vanuit het Convenantmanagement maandelijks de inspanningen van regionale aanbieders; houdt aanbieders met behulp van 'grafische factsheets' periodiek op de hoogte van de algemene resultaten.

De Beslisboom en GGZ-instellingen

Er is vanuit andere regio's kritiek op het gebruik van De Beslisboom. Deze heeft in 2017 ook niet aantoonbaar geleid tot meer-signaleren bij GGZ-instellingen. Alle reden om het instrument opnieuw te toetsen op effectiviteit en om te proberen nieuwe afspraken te maken met instellingen. Daar waar GGZ-instellingen bovenregionaal opereren moet de samenwerking worden gezocht zoals bv. Met Rotterdam.

Aanbeveling 2: Inventariseer in hoeverre De Beslisboom bij GGZ-instellingen effectief wordt gebruikt. Ga in gesprek met andere regio's en onderzoek doelmatigheid van het instrument. Onderzoek ook in hoeverre inspanningen van GGZ-instellingen in andere regio's kunnen leiden tot verbeterde afspraken in de regio Amsterdam

Visie bij gemeenten, inzet wijkteams/jeugdteams, capaciteitsinzet lokale Accounthouders Verwijsindex

Gemeenten hebben in maart 2017 een Samenwerkingsconvenant getekend. De uitgangspunten en doelstellingen bij het (gezamenlijk) gebruik van MULTIsignaal zijn daarmee vastgelegd. We zien evenwel ook dat er verschillen zijn tussen gemeenten of wijkteams en dat niet overal sprake is van dezelfde aandacht of prioriteit. Er is een aantal accounthouders dat klaagt onvoldoende tijd en ruimte te krijgen voor een goede zekering van het gebruik van de verwijsindex in de eigen gemeente of er zijn medewerkers die vinden dat er onvoldoende visie is ontwikkeld binnen de eigen gemeente.

Terwijl het bij de overgang naar MULTIsignaal een speerpunt is om Rijk en gemeenten zichtbaarder te positioneren in discussies en visiebepaling rondom het gebruik van de verwijsindex is er een flink aantal wijkteam/jeugdteams dat ervoor heeft gekozen zichzelf niet zichtbaar te maken en niet als wijkteam te signaleren in MULTIsignaal. Betrokken gemeenten geven wel aan dat dit betekent dat zij matchregie (die ontstaat zodra er meer dan 1 partij betrokken is bij een gesignaleerde jongere) uitzetten bij andere partijen, maar zelf niet als betrokken partij zichtbaar willen zijn. Opvallend is evenwel dat het percentage matches waarbij in MULTIsignaal (nog) geen matchregie is opgepakt bij deze gemeenten het grootst is. Ook hier geldt opnieuw niet dat er in de uitvoering geen regie op gematchte jongeren zou zijn belegd. Het betekent alleen dat de keuze is gemaakt dit in MULTIsignaal niet zichtbaar te maken.

Er zijn ook gemeenten, Zaanstad en Edam-Volendam, die ervoor hebben gekozen om het onderwijs niet aan te haken op MULTIsignaal.

Aanbeveling 3: Bespreek in het Kernteam of sprake is van verschillende visies en ambities bij de gemeenten m.b.t. het aansluiten van lokale partijen, de rol van wijkteams bij het oppakken van matchregie en toets verschillen aan de uitgangspunten, doelstellingen en verwachtingen van het Samenwerkingsconvenant. Koppel resultaten en aanbevelingen zo nodig terug aan het Directeurenoverleg.

Opvolgen matchregie, gezinsmatches

Cijfers uit MULTIsignaal zijn indicatief en dus niet in alle gevallen maatgevend. Zo weten we dat uit de cijfers van MULTIsignaal dat er een cliëntmatch kan ontstaan, maar weten dan nog niet wat dat vervolgens betekent voor het gevolg geven aan het ontstaan van die match. Voor de uitleg nog een keer als volgt: Als meer dan 1 op MULTIsignaal aangesloten instelling dezelfde jeugdige signaleert ontstaat een cliëntmatch. Bij een cliëntmatch wordt in MULTIsignaal een matchregisseur aangewezen en wordt de matchregie opgevolgd.

De jeugdwet schrijft voor dat gemeenten toezien op effectieve opvolging van cliëntmatches (7.1.3.1. en 7.1.3.2.). Dat betekent dat de matchregisseur een rol vervult en een aantal taken uitvoert die, zo hebben we dat begin 2017 afgesproken, zijn neergelegd in het Handboek Zorgcoördinatie van het voormalige Matchpoint.

Of die matchregie ook volgens afspraak wordt uitgevoerd is in MULTIsignaal nog onvoldoende zichtbaar. Zo ook kan matchregie niet goed worden toegewezen in het systeem als sprake was van geheime adressen bij jeugdigen. En tenslotte is in MULTIsignaal niet zichtbaar of er opvolging wordt gegeven aan het feit dat er een gezinsmatch (bij een gezinslid van een gesignaleerde jeugdige is ook gesignaleerd in de landelijke verwijsindex) ontstaat. Het ontbreken van gezinsmatches in Matchpoint was destijds wel een van de redenen om over te stappen op MULTIsignaal.

Bij een opfriscursus voor Accounthouders en instellingscoördinatoren van wijkteams in begin 2018 blijkt desgevraagd bij de aanwezigen dat niet overal duidelijk is wat matchregie of gezinsmatches betekenen.

Aanbeveling 4: Bespreek in het Kernteam of de afspraken uit het Handboek Zorgcoördinatie nog valide zijn of moeten worden aangepast. Onderzoek met MULTIsignaal hoe in het systeem beter zichtbaar kan zijn of en hoe cliëntmatches en gezinsmatches zijn opgevolgd. Onderzoek ook of het systeem MULTIsignaal een cliëntmatch kan 'afdwingen' als sprake is van een geheim of onbekend adres.

Registratielast verminderen, bovenregionale samenwerking

Uit overleggen met andere MULTIsignaal regio's blijkt dat meer en beter bovenregionaal kan worden samengewerkt, waardoor de registratielast kan worden verlaagd. Dat is in het belang van (op meer dan 1 regio) aangesloten instellingen, die dan makkelijker in MULTIsignaal meerdere regio's kunnen bedienen. Ook kan communicatie en documentatie bovenregionaal beter worden geüniformeerd, zodat aan de op meerdere regio's aangesloten instellingen generieke documentatie kan worden aangeboden.

Aanbeveling 5: Onderzoek in hoeverre regionale aanbieders beter bovenregionaal op MULTIsignaal kunnen worden gekoppeld en maak daarover afspraken met collega-regiobeheerders. Inventariseer daarnaast bij communicatie en documentatie hoe van meer uniformiteit sprake kan zijn en maak, tezamen met MULTIsignaal, een plan van aanpak voor het realiseren ervan.

Communicatie, Maak jezelf Zichtbaar

De Bestuurlijke Regiegroep heeft in 2017 aangegeven dat van een communicatie-offensief sprake moest zijn, als 'sluitstuk' van het implementatietraject. Daartoe zijn er in december 2017 gadgets en documentatiemateriaal verzonden aan regionale aangesloten partijen en is gemeenten gevraagd dit ook voor lokale partijen te doen. Naast de overige communicatie-activiteiten (zoals als gevolg op de bovenregionale samenwerking) is aangegeven dat het belangrijk is te blijven communiceren over nut en noodzaak en resultaten en progressie.

Aanbeveling 6: Zorg dat er, lokaal en regionaal, sprake is van continue afstemming over het gebruik van de verwijfsindex en het Zichtbaar Houden van aangesloten partijen. Toets of behoefte is aan aanvullende training- of voorlichtingstrajecten. Koppel resultaten en verbeteringen aan aanbieders met regelmaat terug met behulp van overzichtelijke grafische factsheets.

Vroegsignalering, onderwijs

In Matchpoint hebben we altijd geprobeerd om een beeld te geven van hoe betrokkenheid van het 'voorveld', dus b.v. onderwijs en kinderopvang bijdraagt aan de vroegsignalering. We zien in 2017 dat er door het onderwijs in MULTIsignaal in vergelijking met Matchpoint in 2016 ongeveer 10% meer is gesignaleerd, maar door leerplicht ongeveer 50% minder. Kinderopvang, Maatschappelijke Dienstverlening en Welzijn registreren in 2017 vrijwel hetzelfde als in 2016, en in het algemeen zeer laag. Algemeen beeld is dat er m.b.t. de vroegsignalering nog veel kan verbeteren. Feit is wel dat het onderwijs in een aantal gemeenten in MULTIsignaal buiten beeld blijft, omdat scholen daar niet op de verwijfsindex zijn aangesloten.

Aanbeveling 6: Bespreek in het Kernteam hoe het lokale onderwijs en leerplicht beter kunnen worden aangehaakt. Maak generieke organisatieprofielen (voor alle scholen of leerplichtafdelingen van toepassing), neem daarin criteria op m.b.t. het signaleren (bv. Bij leerplicht: proces verbaal = signalering in de verwijfsindex) en formuleer daarmee ondergrenzen. Onderzoek hoe lokale maatschappelijke dienstverlening, welzijn en kinderopvang beter kunnen worden betrokken. Maak ook daarvoor generieke organisatieprofielen.

Radicalisering en Veiligheid

Nu Veilig Thuis Zaanstreek-Waterland is aangesloten en Amsterdam-Amstelland in 2018 spoedig zal volgen is de vraag of Veiligheidshuizen en bv Top1000, adviespunt Radicalisering, meer gericht op de verbindingen in de aanpak van complexe problematiek en aanpak radicalisering, zouden moeten kunnen volgen. Het is belangrijk dan ook te kijken naar de bovenregionale ontwikkelingen, als we het hebben over het vraagstuk MULTIsignaal daarbij. Zo blijft het bijzonder dat kennelijk alleen de regio Rotterdam succesvol weet samen te werken met de politie.

Aanbeveling 7: Onderzoek met het Kernteam, tezamen met MULTIsignaal en overige regio's, hoe er een gezamenlijke visie kan komen op het aansluiten van Veiligheidshuizen of Meldpunten radicalisering. Uniformeer afspraken, criteria, profielen en documentatie.

Overgang Regionaal Ondersteuningsteam (ROT)

De overgang van het Convenantmanagement MULTIsignaal naar het Regionaal Ondersteuningsteam vraagt om nieuwe afspraken over de verbinding met het Directeurenoverleg, de nieuwe wekgroep Kernteam en de verbreding van de rol van de Convenantmanager als monitor en aanjager.

Aanbeveling 8: Maak met het kernteam een voorstel voor de wijze waarop het Kernteam als Werkgroep het Bovenregionaal Procesoverleg adviseert en het Directeurenoverleg betreft bij knelpunten of verbetervoorstellen. Onderzoek ook hoe de Convenantmanager beter kan aanjagen en monitoren.

Deel 2 - Duiding Statistieken MULTIsignaal regio Amsterdam

Inhoud

Inleiding	18
Signalen en matches algemeen	19
Meeste signalen door Gecertificeerde Instellingen	21
Niet alle jeugdigen zijn in beeld in de MULTIsignaal regio Amsterdam	24
Advies	25

1. Inleiding

In dit document beschrijven we, op basis van de statistieken over 2017, de meeste opvallende zaken in de toepassing van de MULTIsignaal Verwijsindex door de signaleringsbevoegden van de convenantregio Amsterdam. Ter onderbouwing van dit schrijven is een uitgebreid Excel totaaloverzicht van statistieken¹ opgeleverd, zoals wij die nu kunnen opmaken voor de regio Amsterdam.

Samengevat constateren we het volgende:

- Wat opvalt is dat de verwijsindex met name gebruikt lijkt te worden voor jeugdigen met ernstige problematiek. Dit blijkt enerzijds uit het gegeven dat met name de Gecertificeerde Instellingen (in het bijzonder JBRA) de meeste signalen afgeven. Anderzijds blijkt dit uit het aantal geregistreerde jeugdigen met minimaal één actief signaal en vergeleken met de potentiële verwijsindex doelgroep². Gemiddeld over 2017 is ongeveer een kwart van de potentiële doelgroep geregistreerd.
- Er is een opvallende daling te zien van het aantal afgegeven signalen in het tweede kwartaal. In het 3e en 4e kwartaal stijgt het aantal afgegeven signaal licht. Het hoger aantal signalen aan het einde van het 1^e kwartaal lijkt te zijn veroorzaakt door extra inspanningen rondom de migratie. Het aantal signalen op 1 juni is ongeveer gelijk aan het aantal op 1 januari 2017.
- Na de activatie van de gezinsfunctionaliteit (eind maart) is het *aantal jeugdigen met een nieuwe gezinsmatch* in het 4^e kwartaal gestegen van gemiddeld 1.350 (in het 2^e en 3^e kwartaal) naar bijna 1.500 jeugdigen. *Het totaal aantal nieuw ontstane gezinsmatches* is daarentegen vanaf kwartaal stabiel op ongeveer 2.100 per kwartaal.
- Het aantal cliëntmatches zonder matchregisseur is in het 4^e kwartaal significant gedaald. Met name voor jeugdigen woonachtig in Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam en Zaanstad is deze daling het grootst, namelijk ongeveer de helft van het aantal vergeleken met het 3e kwartaal.
- Het aantal jeugdigen met een onbekend adres (vanwege Brp indicatie geheim) is met name vanwege een massale (her-)verificatie van persoonsgegevens na de migratie van de Matchpoint data naar MULTIsignaal nagenoeg gehalveerd van 2.200 jeugdigen (met minimaal één actief signaal) naar gemiddeld 1.200.
- Voor gemiddeld 270 jeugdigen met een onbekend adres is er sprake van een cliëntmatch zonder matchregisseur. Omdat het adres onbekend is kan de verantwoordelijke gemeentefunctionaris (Instellingscoördinator Wijkteam) niet gekoppeld worden aan deze jeugdigen en waardoor er voor deze jeugdigen geen controle is op de opvolging na matches.

¹ *Statistieken Amsterdam 2017 totaal.xlsx*

² *Potentiële doelgroep verwijsindex is geschat op 10% van het totaal aantal jeugdigen woonachtig in een gemeente van de regio Amsterdam*

- Er zijn in 2017 gemiddeld 250 jeugdigen (woonachtig in een gemeente van de regio Amsterdam) geregistreerd in een andere MULTIsignaal convenantregio die bekend zijn in de regio Amsterdam.

MULTIsignaal gaat graag in gesprek met de Convenantmanager en de gemeentelijke Accounthouders Verwijsindex om de strategie te bedenken ten behoeve van het bevorderen van het gebruik. Met name de activatie van de wijkteams, de aansluiting van Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland, het Actiecentrum Veiligheid en Zorg, leerplicht, JGZ, de Jeugdzorgaanbieders en (voor zover het past in de gemeentelijke aansluitstrategie) hoe we de zgn. vindplaatsen/ het preventieve veld meer betrokken kan worden zien we als eerste prioriteit. In tweede instantie de GGZ, huisartsen en het domein Werk&Inkomen.

2. Signalen en matches algemeen

Er zijn in de regio Amsterdam op 1 januari 2017 14.311 signalen actief. Eén jaar later zijn dit er 12.653. Dit zijn signalen die in 2017, maar ook de afgelopen jaren in Matchpoint, zijn afgegeven en nog altijd actief zijn (en dus matchbaar met andere actieve signalen). Verder zijn er afgelopen jaar ruim 10.000 signalen geïnactiveerd, waarvan het gros door JBRA (5.094), Samen Doen (977), Spirit (719), William Schrikker Groep (453) en GGD Amsterdam (448).

Het afgelopen jaar zijn er 8.839 signalen afgegeven, zijn er 9.329 nieuwe cliëntmatches ontstaan en 15.300 gezinsmatches. Een groot aantal matches (zowel cliënt- als gezinsmatches) is ontstaan in het 1^e kwartaal en verklaarbaar door de overgang naar MULTIsignaal en de (verbeterde) aansluiting op de Landelijke Verwijsindex.

Signalen en matches regio Amsterdam	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
Aantal afgegeven signalen	3.006	1.875	1.956	2.002
Aantal nieuw ontstane cliëntmatches	3.650	2.137	1.548	1.994
Aantal nieuw ontstane gezinsmatches	8.835	2.209	2.082	2.174
Totaal aantal matches	12.485	4.346	3.630	4.168

Dit is inclusief het verlengen/wijzigen van bestaande signalen, waardoor bij de Landelijke Verwijsindex een nieuwe gezinsmatch ontstaat.

Eén match = één verbinding tussen twee professionals.

Dus een match met:

- 2 betrokken professionals = 1 match
- 3 betrokken profs = 3 matches
- 5 betrokken profs = 10 matches

In het vergelijk tussen het totaal aantal uniek geregistreerd jeugdigen met minimaal 1 actief signaal en het aantal jeugdigen met een cliëntmatch, is het opvallend dat het aantal geregistreerde jeugdigen met een cliëntmatch over 2017 nagenoeg constant blijft. Er is een lichte stijging naar de peildatum van 1 oktober, maar weer een daling op 1 januari 2018. Deze trend geldt voor zowel de jeugdigen tot 16 jaar als voor de jeugdigen ouder dan 16 jaar.

Regio Amsterdam <i>(een momentopname per kwartaal en o.b.v. activiteit van gebruikers met toegang tot de regio Amsterdam)</i>	Leeftijd	Inwoners (CBS)	Doelgroep VIR	Geslacht	1-jan-17	VIR % 1-jan-17	1-apr-17	1-jul-17	1-okt-17	1-jan-18	VIR % 1-jan-2018
Totaal aantal uniek geregistreerde jeugdigen met minimaal 1 actief signaal	Tot 23 jaar	340.703	34.070	M/V	10.823	31,77%	11.043	9.903	10.089	10.070	29,56%
Totaal aantal uniek geregistreerde jeugdigen met minimaal 1 actief signaal	Tot 16 jaar	228.243	22.824	M	3.857	30,64%	4.016	3.780	3.876	3.829	30,45%
				V	3.137		3.239	2.982	3.050	3.121	
	Vanaf 16 jaar	112.460	11.246	M	2.277	34,05%	2.242	1.884	1.882	1.837	27,74%
				V	1.552		1.546	1.257	1.281	1.283	
Totaal aantal uniek geregistreerde jeugdigen met een cliëntmatch	Tot 16 jaar	228.243	22.824	M	1.175	9,08%	1.370	1.507	1.623	1.371	10,69%
				V	897		1.037	1.145	1.251	1.069	
	Vanaf 16 jaar	112.460	11.246	M	1.000	13,50%	1.111	1.172	1.233	873	12,20%
				V	518		580	612	646	499	

(statische informatie)
Totaal aantal jeugdigen, ingeschreven in de gemeenten regio Amsterdam
Aantallen o.b.v. CBS Statline 2016

(statische informatie)
Inschatting potentiële doelgroep
verwijsindex is 10% van het totaal
aantal jeugdigen

Het percentage geeft de
verhouding weer tussen de in de
regio Amsterdam geregistreerde
jeugdigen vs. de potentiële
doelgroep verwijsindex

dus aantal jeugdigen met minimaal 2 actieve signalen (afgegeven voor dezelfde jeugdige)

Gemiddeld over 2017 is ongeveer een kwart van de potentiële doelgroep met minimaal één actief signaal geregistreerd.

3. Meeste signalen door Gecertificeerde Instellingen

Aantal <u>afgegeven signalen</u> regio Amsterdam (per instantietype) per kwartaal	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Totaal
Alle	3.006	1.875	1.956	2.002	8.839
Ambulante zorg	13	9	11	25	58
Gecertificeerde Instellingen	1.487	966	905	745	4.103
Geen	34	97	133	152	412
Gemeentelijke Wijkteams	430	205	425	428	1.496
Gezondheidszorg	2	2	1	1	6
Jeugd- en Opvoedhulp (JOH)	557	332	251	335	1.486
Jeugd GGZ	12	9	6	6	33
Jeugd met beperkingen	4	0	14	18	36
Jeugdgezondheidszorg	86	185	123	156	535
Kinder- en buitenschoolse opvang	1	3	0	0	4
Leerplicht	34	48	25	57	164
Maatschappelijke Ondersteuning (welzijn, thuiszorg, opvang en dienstverlening)	8	1	0	0	9
Primair Onderwijs	3	16	1	19	39
ROC MBO	0	0	0	0	0
Speciaal Onderwijs	334	0	61	58	453
Steunpunten en Meldpunten	1	1	0	2	4
Voortgezet Onderwijs	0	1	0	0	1

Observaties:

- De grootste 'toeleverancier' van signalen is JBRA. Zij zijn goed voor de helft van het aantal afgegeven signalen in de eerste helft van 2017. De meeste signalen zijn afgegeven door JBRA. Tegelijkertijd is het aantal afgegeven signalen gehalveerd van 1.340 signalen in het 1^e kwartaal naar 661 signalen in het 4^e kwartaal. Deze trend is ook zichtbaar bij de William Schrikker Groep (van 147 signalen naar 84).
- Er is een toename van het aantal signalen, afgegeven vanuit diverse afdelingen, van de gemeente Amstelveen.

- Van de 'gemeentelijke wijkteams' is er een toename van het aantal afgegeven signalen door de Amsterdamse OKT's. Samen Doen heeft in het 3^e kwartaal een inhaalslag gemaakt. Verder zien we dat het gebruik van MULTIsignaal gestart is bij; het Brede Hoed Team Diemen, Sociaal Team Uithoorn en het Jeugdteam van Oostzaan-Wormerland.
De 'wijkteams' van Zaanstad, Waterland, Ouder-Amstel, Purmerend, Beemster, Landsmeer en Edam-Volendam hebben nog geen gebruik gemaakt van MULTIsignaal.
- Vanuit het instantietype Jeugd- en Opvoedhulp is te zien dat Spirit snel na de migratie naar MULTIsignaal de draad heeft opgepakt (hoewel er vanaf het 4^e kwartaal een daling te zien is vergelijken met het 1^e kwartaal). Bij Altra heeft dit meer tijd gekost en is nog niet op het aantal zoals destijds in Matchpoint. Interessant is ook de stijging van het aantal signalen door HVO Querido, namelijk van enkele signalen in de eerste drie kwartalen naar 75 in het 4^e kwartaal. Streetcornerwork heeft na 107 signalen in het 1^e kwartaal (Matchpoint) uiteindelijk in geheel 2017 geen gebruik gemaakt van MULTIsignaal.
- De Blijf Groep is de enige instantie die vanuit het instantietype Ambulante zorg (toenemend) gebruik maakt van MULTIsignaal. De overige instanties hebben geen signalen afgegeven (ook niet in de tijd van Matchpoint).
- De instantietypes Gezondheidszorg, Jeugd GGZ, Jeugd met beperkingen en Maatschappelijke Ondersteuning maken geen tot nauwelijks gebruik van MULTIsignaal. Met enkele signalen zijn de Opvoedpoli noemenswaardig (weliswaar afnemend gebruik), Odion en St. de Ster Kinderbegeleidingscentrum.
- De Jeugdgezondheidszorg heeft het gebruik van MULTIsignaal, na de migratie van Matchpoint, opgepakt. Met name GGD Amsterdam laat een lichte stijging zien in het aantal afgegeven signalen. GGD Zaanstreek-Waterland daarentegen maakt gedurende het jaar minder gebruik van de verwijsindex.
- De instantietypes kinder- en buitenschoolse opvang, primair onderwijs, speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs maken (op Altra College na) niet tot nauwelijks gebruik van de verwijsindex. In de tijd van Matchpoint was dit niet anders.
- Leerplicht Amsterdam maakt steeds meer gebruik van MULTIsignaal. Leerplicht Diemen en Purmerend lijken in kwartaal vier gestopt te zijn met het afgeven van signalen.
- Veilig Thuis Zaanstreek-Waterland is eind 2017 toegetreden tot MULTIsignaal en voorzichtig aan gestart met het afgeven van signalen. Overige signaleringsbevoegde 'Steun- en meldpunten' (zoals de Amsterdamse Stadsdelen en het Veiligheidshuis) maken nog geen gebruik van de verwijsindex.

- Het aantal jeugdigen met een cliëntmatch blijft, ten opzichte van het begin van het jaar en in absolute termen, constant. Voor nagenoeg de helft van de jeugdigen is een cliëntmatch ontstaan.

Aantal actieve signalen regio Amsterdam (per instantietype) op peildatum per kwartaal	1-jan-17	1-apr-17	1-jul-17	1-okt-17	1-jan-18
Alle	14.311	14.471	12.764	12.804	12.653
Ambulante zorg	64	64	59	67	85
Gecertificeerde Instellingen	7.121	7.509	5.899	5.825	5.678
Geen	153	175	266	343	433
Gemeentelijke Wijkteams	2.170	2.301	2.050	2.152	2.170
Gezondheidszorg	49	45	40	31	23
Jeugd- en Opvoedhulp (JOH)	1.885	1.938	2.089	2.138	2.134
Jeugd GGZ	142	154	96	91	65
Jeugd met beperkingen	144	138	133	143	92
Jeugdgezondheidszorg	1.056	863	906	894	1.007
Kinder- en buitenschoolse opvang	6	7	8	5	5
Leerplicht	478	413	365	337	353
Maatschappelijke Ondersteuning (welzijn, thuiszorg, opvang en dienstverlening)	36	22	18	12	6
Primair Onderwijs	92	74	82	74	68
ROC MBO	0	0	0	0	0
Speciaal Onderwijs	883	755	740	683	526
Steunpunten en Meldpunten	6	0	1	0	2
Voortgezet Onderwijs	26	13	12	9	6

De in deze tabel gepresenteerde aantallen zijn geaggregeerd o.b.v. het aantal actieve signalen op de eerste dag van het nieuwe kwartaal en vervolgens gesorteerd per instantietype. Een signaal is maximaal 2 jaar actief en wordt vervolgens 5 jaar bewaard in het zgn. historische meldingenarchief (inactieve signalen). De signaleringsbevoegden zijn zelfstandig in staat signalen op een eerder moment te inactiveren. Ongeacht de status van het signaal worden de gegevens geanonimiseerd zodra de jeugdige 23 jaar is geworden, zo snel mogelijk na constatering van overlijden of bij een verzoek tot verwijdering.

Een aantal gemeenten (waaronder Zaanstad en Edam-Volendam) hebben besloten om de lokale instanties (waaronder de scholen) niet meer direct met de verwijfsindex te laten werken, maar via de wijkteams. Tegelijkertijd hebben de Jeugd-/ Wijkteams van deze gemeenten nog geen gebruik gemaakt van de

verwijsindex. Hierdoor kunnen de professionals van deze gemeenten niet betrokken raken bij jeugdigen uit hun gemeenten die elders in de verwijsindex wel in beeld zijn. Alleen voor Zaanstad al zijn dit er tientallen.

Sinds de decentralisaties hebben de Wijkteams zicht op nagenoeg alle inwoners met een vraag op het gebied van; werk & inkomen, zorg aan langdurig zieken, ouderen en de jeugdzorg. De Wijkteams hebben daardoor een centrale positie in het geven van informatie, advies en ondersteuning aan de burger. Met betrekking tot de jeugd tot 23 jaar is het de verantwoordelijkheid van de gemeenten om er zo goed als mogelijk voor te zorgen dat geen kind tussen wal en schip geraakt. Aanvullend aan de algemene meerwaarde van de verwijsindex³, is er derhalve voor de Wijkteams een verhoogde noodzaak tot het tijdig zichtbaar maken van haar betrokkenheid in de verwijsindex. Men heeft daarmee ook een extra check dat:

- geen organisatie over het hoofd wordt gezien,
- het Wijkteam (ook buiten de regio Amsterdam) zichtbaar is voor alle, bij de jeugdige betrokken convenantpartners,
- de coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking voor de jeugdige en gezin inzichtelijk is voor alle betrokken signaleringsbevoegden en
- daarmee de borging van het streven naar afstemming in handelen door alle betrokkenen.

De wijkteams uit de gemeenten Zaanstad, Waterland, Ouder-Amstel, Purmerend, Beemster, Landsmeer en Edam-Volendam sluiten zich momenteel uit van deze mogelijkheden.

4. Niet alle jeugdigen zijn in beeld in de MULTIsignaal regio Amsterdam

Een bijzondere constatering is dat er gemiddeld 250 jeugdigen in andere MULTIsignaal regio's geregistreerd zijn (met minimaal 1 actief signaal) die niet bekend zijn in de regio Amsterdam.

Aantal geregistreerde jeugdigen met minimaal één actief signaal die niet bekend zijn in de convenantregio Amsterdam	1-jan-17	1-apr-17	1-jul-17	1-okt-17	1-jan-18
	248	239	235	306	241

De specifiek door de gemeente aangestelde functionarissen, de Instellingscoördinatoren Wijkteam, hebben via MULTIsignaal de mogelijkheid om de eigen gemeentelijke regiesystemen en dossiers te vergelijken met de jeugdigen die in andere MULTIsignaal convenantregio's geregistreerd zijn. Tegelijkertijd is dit administratief een behoorlijke bewerkelijke klus (zeker voor de grotere gemeenten). MULTIsignaal adviseert de Wijkteams om zichzelf ook vanuit deze

³ Algemene meerwaarde Verwijsindex op hoofdlijnen; landelijke dekking, domein-overstijgende matches, borgen van de samenwerking (aanwijzing Matchregie), historische meldingenarchief (inzage in inactieve signalen) en de gezinsfunctionaliteit.

invalshoek voldoende tijdig zichtbaar te maken voor professionals die elders in Nederland betrokken zijn (waren of worden) bij jeugdigen die woonachtig zijn in hun gemeente.

5. Advies

Het belang van de jeugdige vooropgesteld, is het doel van de verwijsindex om bij (toekomstige) bedreigingen en risico's van een goede ontwikkeling naar volwassenheid, tijdig de betrokken professionals in beeld te brengen en samen met de jeugdige en/of wettelijke vertegenwoordigers één plan te realiseren. Het gaat hierbij overigens niet alleen om huidige risico's, maar ook om situaties die de jeugdige *in de toekomst* kunnen belemmeren/ beschadigen. Dit maakt duidelijk dat vroegsignalering niet alleen mogelijk is, maar gezien de doelstelling van de verwijsindex juist wenselijk.

Als het tijdig aangaan multidisciplinaire samenwerking de norm is, dan is de verwijsindex een nuttig en legitiem instrument. Dit uitgangspunt impliceert enerzijds dat de gemeente en haar samenwerkende partners het van belang vinden om tijdig samen te werken waar nodig. Anderzijds is het van belang dat alle hulp- en dienstverleners, bestuurders, leidinggevenden en kwaliteits- en beleidsmedewerkers hetzelfde verstaan onder samenwerking, hier voldoende tijd voor hebben en dit ook onderdeel laten zijn van het reguliere werkproces. De verwijsindex is hierbij een handig en legitiem instrument.

Het succes van de verwijsindex, en daarmee de ervaren meerwaarde door de convenantpartijen, valt en staat bij de daadwerkelijk tijdige toepassing van het instrument. In de evaluatie verwijsindex (DSP groep, februari 2015) is geconstateerd dat de wijze waarop het gebruik van de verwijsindex georganiseerd is, sterk verschilt per convenantgebied. Er is aangetoond dat dit invloed heeft op de mate waarin de verwijsindex de beoogde meerwaarde heeft.

Mede in lijn met de adviezen vanuit de landelijke evaluatie, adviseren we de regio Amsterdam (gelijk aan de adviezen tijdens de presentatie van de halfjaarrapportage en gezien de voorliggende statistieken) het volgende:

- probeer het gebruik van de verwijsindex zoveel mogelijk te bevorderen. Investeer in de borging van de verwijsindex bij bestaande convenantpartijen (middels het opstellen van Organisatieprofielen, periodieke voortgangs-/ evaluatiegesprekken en themabijeenkomsten) en zorg voor uitbreiding van nieuwe convenantpartijen. Daarbij is het aansluiten/ activeren van de wijkteams van groot belang. Maar denk ook aan organisaties uit andere meldgerechtigde domeinen, zoals Werk & Inkomen (schuldhulpverlening, sociale dienst, UWV en bureaus voor re-integratie/ leer-werk trajecten), WMO, Veilig Thuis en Veiligheid (zoals Reclassering NL en Veiligheidshuizen). Uit andere 'succesvolle' convenantregio's leren we dat het relatiebeheer met de convenantpartijen van groot belang is om de potentie van de verwijsindex ten volle te benutten. Hier heb je voldoende tijd en expertise voor nodig.

- stimuleer vroegsignalering middels de aansluiting/ activering van het voorveld⁴. Indien er eerder in de ontwikkeling van problematiek gesignaleerd wordt, zal het instrument beter aansluiten bij de doelstelling van de decentralisaties en volgt er mogelijk minder overbelasting voor de tweedelijnspartijen. Indien de verwijsindex ingebed wordt in het werkproces van het voorveld, zullen de registraties een grotere betekenis krijgen en zal er een grotere meerwaarde van de verwijsindex ondervonden worden.
Tegelijkertijd begrijpen we het standpunt van de gemeenten Zaanstad en Edam-Volendam, waarbij de lokale partijen zich vooral moeten richten tot de wijkteams en niet of in mindere mate gebruik maken van MULTIsignaal. Des te belangrijker dat deze wijkteams zich wel voldoende tijdig zichtbaar maken bij 'hun jeugdigen' in de verwijsindex. En toch plaatsen we hier nog wel een kanttekening bij, want het is voor regionale instanties (zoals Veilig Thuis, het Actiecentrum Veiligheid en Zorg, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen) praktisch handig om via MULTIsignaal direct de contactgegevens te hebben van de lokaal betrokken professional.
- maak het professionals technisch makkelijk om de verwijsindex te gebruiken door de regie-/ registratie-/ bronssystemen technisch te koppelen met de MULTIsignaal Verwijsindex.

⁴ denk bij het voorveld aan; scholen, kinderopvang, JGZ, Wijkteams, verloskundigen, kraamzorg en jongerenwerk